

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izda vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošljaj-
njem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četr
leta 90 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila,
koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list
brez posebne naročnine

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem
trgu po 5 kr.

Rokopis se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.
Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Tuje krtinje na slov. travišči.

Ali stori krt na travišči več škode ali pa koristi, o tem še pravda ni pri konci. Kar se tiče nas, držimo pa se misli teh, katerim krt ni že le tolik škodljivec, izlasti pa še tedaj ne, ako pazi kmet na-nj ter mu razmetava brez usmiljenja krtinje. Prav je, če stori to v jeseni, lahko pa opravi to delo tudi v pomladi ali najbolje, če v obeh časih. Dela ima človek tako res s krtom, ali njegovo delo mu ne ostane brez koristi, kajti s krtinjem pride dobre zemlje na vrh in če se ona lepo raztrese po travišči, postane le-to boljše in pripravno za travo.

Nekaj enacega se godi tudi na političnem travišči ali kakor se raje pravi, na političnem polji. Posebno v deželah, kjer prebiva slov. ljudstvo, nam ne manjka političnih krtov; naj se šteje že v vrsto napetih Nemcev ali pa Lahov, vsi imajo eno delo — krtinje na slov. travišči. Ker ne morejo slov. ljudstva pregnati in jim tudi ne kaže pustiti ga na miru, da se razvija po svoje in napreduje po moči: zato mu kopicijo overe, kjer in kakor jim je koli mogoče. Najhuji so sedaj krtovi iz gnejzd, ki se jim pravi „nemški šulverein“, potem „Südmark“ in pa „Lega nazionale“. Prvo gnejzdo se nahaja na Dunaji, drugo v Gradci in tretje v Trstu.

Izpregovorimo pa dnes samo o Graškem gnejzdu, o „Südmarki!“ To gnejzdo izgodbjava nam krtove prav nevarne vrste, sedaj že tretje leto, sem od dne 21. novembra 1889. Nad njim visi sicer napis: v obrambo nemštva, ali kaj to pomeni, to vidimo iz naročila, ki ga vzamejo krtovi tega gnejzda s seboj, kedar gredó k nam, na slov. zemljo. Prvo naročilo se glasi: Nobeno posestvo, ki je doslej v rokah Nemca ali bolje nemškutarja, ne sme preiti v roke Slovence, pač pa je dobro, če se iztrga kako posestvo Slovencu, najbolje, če na dražbi! Kaj ne, slov. kmet, to je lepo naročilo? Ko bi šlo vselej po volji südmarkovcev, ne smelo bi pri nas

več biti slov. posestnikov; čem prej pride izmed njih kateri na bobenj, tem bolje je, saj pride na mesto njega südmarkovec in ta potlej naj skrbi, da jih pride k malu še več za njim. Tako bode hitro nemška naselbina v slov. kraji, z njo pa bode ves kraj in že tudi njegovo ime nemško, slov. kmetje pa so v njej potlej le tujci na domači zemlji.

Drugo naročilo: Kupuj od Nemca (reci: nemškutarja), ako ti je česa treba in ne odreci mu pomoči, ako mu je je treba! Res zlata vredno naročilo, ali s tem jim doslej ne gre prav naprej, kajti kupec, tudi nemški, gleda na blago, če je dobro in vredno, ne pa na jezik prodajalca. To je še sreča, ali da je tako naročilo sploh mogoče in da vlada potrdi društvo, ki ga daje svojim udom, to je, kar boli človeka, ki ima srce za svojo domovino. Čudno, da je sicer veliko postav, ali zoper to društvo je država ne zmore.

Tretje naročilo: Jemlji le nemške posle, viničarje... naročuj si delo le pri nemških obrtnikih! Ne vemo, kako se jim kaj godi gledé na to naročilo, ali iz poročil, ki jih bere človek v časih v „M. Ztgi.“, povzame si lahko, da nemški posli, viničarji itd. nič kaj ne obrajtajo taci posestnikov, ki jih „Südmark“ priporoča, kajti po celo leto išče ena in ista „graščina“ nemških hlapcev, dekel, viničarjev.

Vsa taka in enaka naročila jim pa še izdajo doslej premalo, zato čejo priti do lastne tiskarne in najbolja se jim vidi za to Rakusch-eva tiskarna v Celji. Iz nje bode jim potem mogoče pošiljati naročila na vse strani. Koder že njih krtovi rijejo v slov. zemlji, tam je dobro; koder pa še ne, tje bode treba jih poslati ali če more biti so tam, pa še spijo, treba jih bode vzbuditi. Oj to ti bode krtinja, slov. ljudstvo, krtinja na tvoji zemlji in kaj, češ-li ga pustiti, da ti izkazi polje, da ti vdusi travo na senožeti? Ne, tega ne sme! „Südmark“ je društvo, ki preži namenoma na slov. posestva, naj jih spravi Nemcem v roke, nam pa ni treba

društva zoper njo, slov. ljudstvo samo bodi zoper njo! Vsaka slov. rodbina naj gleda in dela na to, da se vzdrži na posestvu svojem; vsaka slov. soseska pa naj pazi in dela na to, da se ji ne vtihotapi tujec, tujec, ki prinese s seboj tuje šege, tujo besedo. V obče pa nam vselej bodi geslo, da ne trpimo krtninja, tem manj, ako je ptuje, na slov. travišči, na slov. zemlji!

Slovo od Slavonije.

Ker se leto že pomiče h kraju, spodobi se, da častite bralce, ki so me spremljali v duhu na Slavonsko zemljo, pripeljam še pred novim letom nazaj na slovenska tla. Vožnja bo sicer dolga, a nikakor ne dolgočasna. Da mi moj častiti gosp. tovariš na potu proti domu ni zmrznil, to že vejo, ne samo njegovi farani Vojniški, nego tudi njihovi sosedje, ker na god sv. Lenarta pridigoval je on s posebno pohvalo pri Novi cerkvi, na Šmartinsko nedeljo pa je preslavljal z navdušenjem našega farnega zavetnika sv. Martina. Ali da ga je gredoč tako grozno zeblo, temu bil je kriv neprijazen ogeršek, ki je začel briti v noči, katero sva na krasnem Mandičovacu prav sladko prespavala v zali hišici pregostoljubnega gosp. rektorja dra. Bujanoviča. Drugo jutro nameravala sva že zgodaj odriniti proti dragi nam domovini, a prišlo je vse drugače.

Predno je solnce vzrastlo z Ogrske ravnine, bila sva že na nogah. Prvo jutranjo uro posvetiva vsakdanji službi svojega Boga in Stvarnika. Na to si pri mladem svitu še enkrat ogledava rektorjev vinograd, „berače“, „čabraše“, in „gazača“, potem pa se namah pripraviva na neizogiben odhod. A kaj, da nisva še na slovenskih tleh! Ura gre za uro ali iz Djakova naročenega voznika le ni od nikoder! Čuj! Tri ure po dogovorjenem času še le prifrči s svojima železnima sircema, kakor da bi ga bil veter prinesel. Ni se mu bilo opravičevati, ker drugi gostje, katere je seboj pripeljal, pričali so za-nj, da je bil že pred solnčnim vshodom na železnični postaji v Strizivojna-Vrpolji. Ko ga vprašam, če ne bomo mi zamudili vlaka, ki nas ima vleči proti domu, odreže se kratko: „néčemo!“ Na to odpreže svoja sİRca, jima vsuje četrť vagana suhega ovsa v škrinjico, na kateri navadno voznik sedi, potem si pa nabaše ljulko pristnega turškega „duhana“.

Hočeš, nočeš, morala sva počakati, da sta konjička pozobala krvavo zasluženi „zob“, in da si je najin voznik založil rebra za daljno vožnjo. Solnce vshajalo je vedno višje, a ogeršek ali zdolec postajal je vedno le mrzlejši. Za najini dve suknji, ki naju na Štajarskem navadno še po zimi dovolj grejete, se ni slavonski veter ta dan še zmenil. Da ne bi „na kolah“ (vozu) zmrznila, ogrnili so gospod rektor

magnifik meni svojo zimsko suknjo, a mojemu gospodu tovarišu „kabanico“ (slavonski plašč) svojega zvestega upravitelja. Tako zavitima in dobro pogoščenima storilo se je nama res milo pri sreč, ko sva se poslavljalna od preljubneživega gospoda profesorja in vseučelišnega rektorja. Bog ga ohrani dolgo let! Najino pot skoz Djakovo do železničnega kolodvora zmeril bi najboljši pešec komaj v šestih urah, a sirca najina preletela sta jo v poltretji uri. Pa tudi ni odložil naš kmečki voznik biča iz rok, razun kedar si je prav po gosposko zvijal kakšno smodčico ali cigareto. Ker nama nihčér ni vedel prav določno povedati, kedaj da najin vlak pride in kedaj da odide, bilo je treba se žuriti, da ga ne zamudiva. Ko prismučimo na kolodvor, pa se nam je povedalo, da smo prišli — celo uro prehitro! Zato boš že tudi ti, dragi čitatelj, dobre volje počakal, če ne dalje, vsaj en teden, predno da ti povem, kaka se je nama godila na Vrhoplji in pa še tisti večer med — Turki.

Gospodarske stvari.

Človek dobrotnik ptičev, ptiči pa dobrotniki človeka.

(Konec.)

Človek se ptičev rad spominja, dokler mu čistijo sadne vrtove, a ko pride mrzla zima, tedaj jih popolnoma pozabi; človek ne pozna hvaležnosti. In vendar bi bila njegova dolžnost v nesreči skazati se hvaležnega, ravno v tem opaznem času skrbeti za krilate nesrečnike in od njih odkloniti žalostni pogin.

Obrnemo se tukaj do vas, ki ljubite ptiče, do tebe, priden kmet in seljak, do vas, marljive žene in vesele deklince: skrbite po zimi za uboge ptiče, kažite za nje usmiljeno srce! — Osnujmo prikladne prostore in raztrosimo tam, kar nam je odpalo od žita ali ostalo v kuhinji. Tako ubožen pa ni nihče, da mu ne bi vsaj nekoliko drobtinic preostajalo od njegove mize za gladnega ptiča. Vrzimo smeti iz sobe in kuhinje, v katerih se nahaja marsikateri mastni vgrizek za ptiče, na travnike ali take prostore, kjer jih morejo najti. Skrbimo za nje, otmimo jih pogina, da si jih tudi za drugo leto ohranimo! Stokrat nam bodo povrnili, kar smo za nje po zimi storili; še bolj vztrajno bodo drugo leto ugonabljali škodljivi mrčes, s svojim krasnim, divnim glasom pa nam bodo vedrili meglene, tožne ure.

Kdor je videl te nesrečnike, kako v globokem snegu, gladni, na pol zmrznjeni, od drevesa do drevesa letavajo, iskajoč si ubožno svojo hrano, kako onemogli popadajo, v snegu obtičavši, ali pa žalostno poginejo v krempljih sovražnikov, mačk, kur, dihurjev in drugih ro-

paric, ta jim ne more več zapirati svojega srca, ta jim ne more več biti trinog. Da bi vsi tako storili, bili bi naši gozdovi, naše livade, posebno pa naši sadni vrtovi prava domovina teh kri-latih pevcev, povsod ljubljenih in čislanih. Saj vendar vsak ljubi ptičje petje, vsak, bodi-si bogat ali reven. Če se kmetič poleten dan na vse zgodaj na polje podaš, ne razveseljuje-li te krasno petje ptičev? Iz vsakega grma pozdravlja te tak pevec, z glavo kimajoč, kakor bi hotel praviti: dobro došel. Da, nekako utolaže-nega, veselega se čuti človek v nekaki sreči in zadovoljnosti zatrepeče njegovo srce, ko sliši tako jutranje ptičje petje, budeče ga k delav-nosti in vztrajnosti, vodeče njegove misli proti Stvarniku, v katerem ima vse svoj izvir, ka-teri za vsako stvarico očetovsko skrbi.

A ti da bi bil takò nehvaležen, da bi v zimskem času pozabil na vse veselje, katero si preživel, na vso korist, katero si prijel po letu? To je nemogoče! Skrbi tedaj po zimi za ptiče in hrani jih! In če bi ti že katera senica s kakim koruznim ali bučnim zrnom iz tvojih dilj odletela — no, naj ga ima, saj je potrebna. A nikdar ne dovoljumo, da naši otroci ptiče lovijo v nastavljenih pastéh, v katerih skoraj vsakokrat žalostno poginejo — ne dovoljumo, pravim, da si sami ne kratimo koristi in ves-elja, katero bi nam ptiči delali z zvonkim, divnim svojim glasom!

Sejmovi. Dne 13. decembra v Studenicah. Dne 14. decembra v Jurkloštru, pri sv. Križi na Murskem polji, pri sv. Petru pod sv. Gorami in v Žalci. Dne 15. decembra pri sv. Križi na Slatini in v Ljutomeru.

Dopisi.

Iz Slatine. (Cerkev — župan — obč. se ja.) Letošnje leto si bo naš župan zapisal v črne bukve, ker mu ne prinaša nič kaj prijet-nega; kamor prime, tam se osmoli. Pri volit-vah za državni zbor je sijajno propal, obrtnij-ska zadruga ga ni hotela voliti za svojega predsednika in mu je vzela „kaso“, okrajno gla-varstvo pa ga ni maralo več za načelnika kraj-nega šolskega sveta. Ali nesreče še ni konec; zopet se je opekel. Ko so se zbirali doneski za popraviljanje farne cerkve, polastila se je naših liberalcev huda nevolja, češ, zakaj bi mi pla-čevali za reč, katere ne potrebujemo? In modra glava županova vé si hitro pomagati, skliče svoje čete, podkrižajo in podpišejo pa — reku-rirajo, toda o joj! Ne, da bi obveljala njih pri-tožba, morajo plačati še čez 20 gold. kazni; kajti župan je imel tako silo, da je pozabil pri-lepiti koleke na pritožbino polo. — Kmetje, ne praskajte se, kjer vas ne srbi! Naši libe-ralci vas ne bodo rešili plačil, celo pokopavajo

vas va nje. Le pogledjte v proračunsko obč. sejo od dne 18. novembra. Tam so vam zopet nalo-žili kaj težko breme. Poleg drugih plačil, ka-terih vam ne naštevam, hočejo imeti 1900 gld. za šolski dolg od leta 1875. Ako bi imeli pra-vega župana in odbornike, nihče ne bi več po-menil tega dolga. 1160 gld. zahtevajo za šolske potrebe leta 1892. No, druga leta je zadosto-valo po 460 gold., ne vem, zakaj potrebujejo letos 700 gld. več; morebiti, ker je prestopno leto? G. Miglič pravi, da še imajo nek „osta-nek“ poravnati. Naši odborniki nič ne vejo za-nj, zato ga vprašajo za ta ostanek. Ali me-sto odgovora psoval jih je z nespodobnimi besedami, katerih njemu na čast nočem objaviti. Se ve, odborniki županove stranke se niso, ka-kor navadno, nič brigali za to reč. Čemu se pa dajo voliti? Ali ne vejo, da so za vse to odgovorni pred večnim Bogom? Ali naj hodijo k sejam le kimat županu in pijančevat? Kmetje, tukaj se oglasite! Vsled računa od 5. febru-varijsa 1891 poravnani so vsi stroški za šolske potrebe in ostalo je še 5 gld. 40 kr. gotovine. Sicer, če je tudi kak dolg od prejšnjih let, za-vezal se je župan sam poravnati ga; letos pa ni bilo mogoče narediti novega šolskega dolga pri 40%, oziroma 55% občinskih dokladah. — Čas je, kmetje, da se znebite takih zastopni-kov, ki vam tako slabo gospodarijo z vašimi, s krvavimi žulji zasluženimi krajearji! — r —

Iz Slovensko-Bistriškega okraja. (Slabi časi.) „Slabi časi“, vzdihuje vse — posebno pa naša narodna zaslomba, slovenski kmet. Da, res „gorjé, ybogi kmet, gorjé“. Živeža bo zmanj-kalo, denarja ni. Kako bomo živeli, kako davke plačevali? Res je, omagujemo pod težo davčnih bremen, pa dokler bodemo mogli, bodemo že plačevali, a če nas pa že davčni eksekutorji v naših verskih in narodnih svetinjah zasramu-jejo, tega pa nismo dolžni trpeti in tudi ne bomo trpeli. Imamo tukaj takega čudaka, „dol-gega eksekutorja“ po ljudskem in „Topolovca“ po očetovem imenu, le-ta, kar nam je druzega in sve-tega s svojim umazanim jezikom ogrdi. Posebno ga v oči bode naš narodni okrajni zastop. Raz-žalil ga je z grdo psovko, zaradi katere ga je naš velezasluženi okrajni načelnik pri tukajš-njem sodišču tožil. Obsojen je bil na 25 gold. denarne globe, ali pa na pet dni zopora. To pišemo, da nas slavno okrajno glavarstvo tega človeka, čem prej, tem bolje reši. Pričakujemo, da te vrste ne bodo glas vpijočega v puščavi. Če pa hoče slavno okrajno glavarstvo še kaj izvedeti, naj povpraša pa naše kmečke župane, ki se že sramujejo ž njim v uradnih rečéh, za-radi njegovega govorjenja poslovati.

Iz Skomarj. (Priporočilo.) Pritožuje se večkrat, da altarne sveče le prerade kipijo. To bi človek verjel; zlasti, ako so sveče pisane, ali kakor pravijo: „malane ali šekaste“. Takih

res ne kaže za altar kupovati, kakor so bile v neki farni cerkvi skoz več let v navadi. Zdaj so se pa tiste nadomestile z lepimi belimi svečami g. Avgusta Güntherja v Slovenjemgradu in te izvanredno lepo gorijo. Po lastnem prepričanju smel bi veleč. cerkvenim predstojništvom gorko priporočati cerkvenih sveč, svečarja g. Avg. Güntherja, na cerkveno korist.

Jož. Muha, župnik.

Iz Št. Petra na Medv. selu. (Sv. misijon in novi zvon.) Ko smo pospravili poljske pridelke in tako zadovoljili telo, oskrbeli so nam naš č. g. župnik tudi obilne dušne hrane. Ne boječ se velicega truda in mnogih drugih žrtev, naprosili so čast. očete lacariste iz Celja, da so obhajali pri nas sv. misijon. Ves čas od 21. do 29. dne minolega meseca so nas ti v resnici neutrudljivi služabniki božji vsak dan dvakrat raz pridižnico z živo, v srce segajočo besedo podučevali in nas spodbujali k pobožnemu življenju. Od zgodnjē jutrne ure do pozno v noč sedeli so ti vrli namestniki božji v potrpežljivo spovednicah, ter voljno poslušali in ljubeznjivo tolažili vernike, ki so se k njim zatekali, da si olajšajo svojo vest. Imeli so pa tudi ves čas obilno dela, kajti navzlic neugodnemu vremenu vdeleževalo se je ljudstvo s tako gorečnostjo teh duhovnih vaj, da je bila cerkev vsaki dan prenapolnjena in še nad 1200 oseb iz domače in sosednih far prejelo je v tem srečnem času v naši farni cerkvi sv. zakramente. Naša dolžnost je se č. očetom za njihovo neumorno delovanje prav pristrčno zahvaliti in skrbeti, da njihov poduk ne bo ostal glas vpijočega v puščavi, temveč, da bo obrodil obilo dobrega sadu. Naš g. župnik razveselili so nas pa še tudi na drugi način. S prijaznim prigovarjanjem nabrali so od nekaterih dobrotljivih farmanov precejšnjo vsoto, za katero so omislili naši cerkvi novi, četrti zvon v namen, da se oglašā vernikom: „za srečno zadnjo uro“. Ta zvon, vlit od Dencelnovih sinov v Mariboru, je tako lepo izdelan in ima tako mili glas, da smo farmani gg. zvonarjem jako hvaležni in jih tudi drugim cerkvam priporočamo. Srčna hvala pa našemu č. g. župniku, ki so si letošnjo jesen stekli tolikih zaslug za našo faro, kakor tudi vsem tistim, ki so jih v njihovem blagem početju podpirali.

Z Ribnice. (Resnici čast!) Jaz sem naprej vedel, da bo tako; brez „popravka“ pri g. Rietschnigg-u ni. Vendar škoda mu za trud, ker mora sam priznati, da so „soglasno“ glasovali v občinski seji drugi gg. odborniki — nasproti njemu in njegovemu zvestemu tovaršu. Da sta pa v resnici ona dva nasproti predlogu glasovala, vedó vsi odborniki dobro, pa mora pričati tudi zapisnik dotične seje. Kolika razlika! Pred tremi leti so „soglasno“ njega volili za župana, sedaj morajo „soglasno“ delati proti

njemu v važni zadevi. Kje je vzrok, to vé g. Rietschnigg tudi sam, ali sam noče priznati in reči: mea culpa. Sploh naj se on izgovarja, kakor hoče, to si bomo Ribničani dobro zapomnili, da je posredno on precej kriv, če bomo v Ribnici morda dolga leta zopet brez zdravnika. Kako smo mu na tem in enakem delovanju hvaležni občani, upam bojo mu pokazali pri bližnji volitvi, kjer bo gotovo zopet voljen za „pirgermajstra“, pa ne „soglasno“, temuč enoglasno, namreč od svojega tovarša! H koncu še dostavimo, če hoče še kaj več hvale vrednega slišati od svojega županovanja, naj pride le zopet s kakim „popravkom“, gradiva in korajže tudi nam ne manjka!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Trgovinska pogodba, dogovorjena med tripelalijanco t. j. Avstrijo, Nemčijo in Italijo, je od ponedeljka v rokah državnih poslancev in ni dvoma, da jo drž. zbor vzprejme tako, kakor so jo vlade dogovorile med seboj. Upamo, da je dobra tudi za našo državo. — V drž. zboru je sedaj v razpravah proračun ministra za poljedelstvo. Posl. Robič je nasvetoval vladi, naj predloži načrt postave gledé na domovinsko pravico, ker je dosedanja postava na škodo občin na kmetih. — Izmed deželnih zborov sklicala je vlada le tega iz nižje Avstrije in posvetuje se le-ta o novi postavi gledé na oskrbovanje ubožcev. Ako se sklene v tem zboru dobra postava, mogoče je, da dobimo enako potem tudi v drugih deželah, nje pač tudi nismo manj potrebni, kakor so je na nižji Avstriji. — Drž. poslanec za Graško mesto, dr. pl. Derschatta, je odložil svoje poslanstvo; njemu daje pač obilo dela brž društvo „Südmark“; v njem nosi on, kakor se kaže, zvonec in škoda, če bi mu močic ne bil do cela kos! — Pri sv. Vidu na Koroškem so imeli rokodelci v nedeljo velik shod ali žal, da so tudi na njem imeli liberalci prvo besedo. Njih sklepi bodo zato težko kaj prida za rokodelce same. — Koliko škodé da napravi nemškutarija, izlasti pri volitvah, vidi se jasno na drž. poslanci Ghonu. Le-ta se baha, da je poslanec slov. Korošcev ter pobija v drž. zboru vse, kar se od naših poslancev za-nje tirja. — Po novi postavi nastavi se na Kranjskem 37 okrožnih zdravnikov, ali doslej je le 27 taci; drugod pa jih še manjka, ker zdravniki nič kaj radi ne gredó iz mesta. — V Ljubljano je prišel fzm. baron Rheinländer ter je nadzoroval tamošnje vojaštvo. — Na Primorji se širi laška „lega nazionale“ t. j. laški šulverein, v novem času ima tudi v Ločniku pri Gorici svoje podružnico; v njej pa so blizo sami slov. izdajice. — V Trstu je umrl župan dr. Bazzoni; bil je skoz in skoz Lah, toda

zadnja leta ne več tolik nasprotnik slov. ljudstvu, kakor je bil prva leta. — Slov, veljaki so v Trstu osnovali slov. posojilnico; take je bilo v resnici že potreba; slov. okoličan dobi sedaj denarja pri njej, ni mu treba se klanjati več laškim signorom. — V Istri so Lahi sedaj kar besni in znesejo se kaj radi nad hrv. duhovščino, češ, da je ona kriva njih propada pri volitvi poslanca v drž. zbor. Oj, oj! — Drž. finančni minister pl. Kallay biva sedaj v Bosni ter si ogleduje gorsko železnico iz Konjice v Serajevo. — Iz hrv. sabora, ali po našem: de želnega zbora, v Zagrebu čuje se le malo in še to malo jezi rodoljuba, kajti v vseh rečéh obvelja le to, kar hoče ban t. j. ogerska vlada. — Ogerski državni zbor je dognal svoje posvetovanje o številu vojaških novincev, brez hrupa pa se to ni godilo, izlasti pa je poslanec Ugron tolkel na madjarskem bobnji.

Vunanje države. Izredni poslanec ruskega cara pri sv. očetu Leonu XIII. je prinesel lastnoročno pismo carjevo do sv. očeta. Kakor se kaže, bode k malu srečen konec pogajanj med sv. očetom in carom gledé na katol. cerkev v Rusiji. — V Rimu je bila v drž. zboru huda bitka zavoljo govora, ki ga je naš minister grof Kalnoky imel v delegaciji gledé na Rimsko vprašanje. Celo Crispi je napadel se danje ministerstvo, toda brez uspeha. — Po Italiji se ne pije veliko piva, a posledaj ga bodo ljudje pili še manj, ker je vlada visok dac naložila na pivo, kar ga pride iz drugih držav. — Iz ječe je prišel v drž. zbor Lafarque, voljen v mestu Lille. Kaj tacega je brž mogoče le v republiki in tudi francoska ni zadnja v tem oziru. Mož je najbrž pogodu framasonom in vlada pleše kaj rada za piščaljo teh „prijateljev ljudstva“. — Na Belgijskem spoznavajo delalci čemdalje bolj, da je „strike“ ali odpoved dela, najbolj delalcem na škodo, zato niso več tako hitro k redu, ako jim hujskači priporočajo kak „strike“. Se ve, da živé od „strike“ le hujskači, na stroške delalcev. — Angleški škofje so sklenili oskrbeti za katoliške učitelje pokojnino, kajti tam doslej ne dobi učitelj pokojnine, če je tudi dolgo služil na kaki ljudski šoli. — Nemški cesar Viljem II. ni hotel vzprejeti ruskega princa Vladimira, ko se je ta vračal iz Pariza. To se tolmači sedaj na različne načine. Najbrž pa ni nič resnice na celem poročilu. — Knez Bismarck spisuje svoje „spomine“ ali na svetlo pridejo ti spomini še le po njegovi smrti, to se pravi, če v to privoli cesar, ali ta težko, če stori kedaj. — Ruski car je daroval 60 milj. iz drž. kase za one kmete, ki jih tare lakota. To je sicer veliko denarja, pa ga bode še premalo, ker je stradaljših sila veliko. — Rumunska kraljica je bila nevarno bolna, ali sedaj je neki jej že veliko bolje. — Pri srbskih ženah in dekletih

se podpisuje prošnja za to, naj pokliče vlada kraljico Natalijo nazaj v deželo. — V Macedoniji, deželi pod tursko oblastjo, biva veliko pravoslavnih Srbov ali starovercev in staroverski višji škof v Carjem gradu imenuje jim sedaj posebej škofa, doslej ga še niso imeli. — V Afriki Italija ni srečna in v Masavi bi najraje ljudje videli, ko bi zadnji laški vojak iz nje izginil. — Nekdanji cesar v Braziliji, Dom Pedro II. je v noči na soboto umrl v Parizu in to bode tej najnovejši republiki v južni Ameriki, brž ko ne pomagalo, da se vzdrži vsaj za nekaj časa. — V Aziji je Kitajsko cesarstvo največje, ali v njem še živi primeroma le malo kristjanov, toda še ti so v vedni nevarnosti za svoje življenje. Ravno sedaj so se ajdje vzdignili zoper nje ter so jih več, kakor 500 pomorili. Sedaj pa se poroča, da so cesarski vojaki ustajne ajde potolkli in tako utegne zopet za nekaj časa biti mirno, ali nevarno še bode vselej za kristjane, kajti tudi na vlado se jim ni zanesti.

Za poduk in kratek čas.

Smrtna ura.

Iz poljščine za Slovence priredil J. Sattler.

Sredi neke pustinje stal je samostan Kartuzijski, ali kakor bi mi Slovenci rekli: zajčki. Bila je to prava samota meniška; toda ne brez vse miline. Šumljanje starodavnega smerečja, žvrgolenje nebrojnih ptic, vzduh poln vonjave: vse to je vabilo v samotni ta kraj. Menihi so bili uljudni in gostoljubni; kajti njih vera je slonela na ljubezni, ki trpinom celi rane in odpira vrata lačnim popotnikom.

Tako si vsaj mislimo družbo sivih teh starčkov in mladih bratov, katere so okoličani ljubili in spoštovali, kakor sorodnike svoje. Ubogi starčki! Slednji izmed vas je mislil, da položi glavo svojo pod tem svodom, kjer je že toliko spavalo bratov. Toda druge ste čakali usode! Nekega dne je neprijatelj zašel tudi v vaš kraj, ugrabil zaklad, požrl živinó, razdejal altarje, vam pa ukazal razkropiti se po drugih samostanih in umreti v tujini, žalujoč za domovino svojo.

To opustošeno in otožno stanovanjšče vrbcev in sov, z razbitimi okni, z uhom brez podbojev, vsprejelo je sedaj bratsko vojsko, ki je prišla taborit na sam ta kraj, kjer je še nedavno divjal sovražnik. Nihče ni pozdravil vojakov s hlebom in soljo; predstojnik jih ni pokropil in poblagoslovil; samo ptice, uplašene zbož novih gostov, odletavale so v gozd s predirajočim vreščem. Dasi je bila ta razvalina tako nova, vendar so že tu pa tam koprive in zajedalke zatikale zelene svoje prapore, in ste-

zice, nepohojene od pobožnih župljanov, so porasle z gosto travo.

Posvečeno to zidovje bilo je golo in opaljeno; samo na velikem altarju ostal je ogromen križ lesen s Kristom razpetim. Dozdevalo se je, da zre Odrešnik Božji s kryavečimi očmi na nove kriyde, katere je sovražnik storil vernemu njegovemu ljudstvu.

Oddelek ulancev, v katerem je služil poročnik Vladislav, razšotoril se je po dvorišču samostanskem. Vojaki so se ulegli pri konjih; njemu se pa postlali otep slame v veži cerkveni.

Do čista vse je bilo opustošeno. Ni bilo dobiti nobenega živeža; izmaknili so komaj kakih dvajset poresel sena za konje. Zategadel so brž pogasili ogenj po šotoru, in vsak se je hitro ulegel, da bi sanjajoč o obilni večerji prekanil nadležni želodec.

Že je tudi nastala noč; bila je vetrovita in hladna: Na nebu so migljale zvezde in gledale, kakor materine oči na to tolpeco spečih otrok; mesec pa je premetaval glavo z oblaka na oblaček, kakor bolnik na postelji, ki ne more zaspati, ker mu je povsodi pretrdo.

Ko je bil Vladislav razstavil straže in potrebno ukazal, ulegel se je tudi on na postelj vojaško, položivši sabljo poleg sebe in zagrnivši se do oči v široki plašč. V kratkem se je globoka tišina spustila na ležeče. Ni bilo drugega slišati, nego šumljanje starodavnega gozda, kakor bi vzdihovali mrličji iz grobov; včasih je tudi zažvenketala uzda in zakihal konj; v daljini so si pa podajale geslo menjajoče se straže. (Dalje prih.)

Smešnica 50. Več gimnazijalcev stoji pred novim gimnazijem v Mariboru ter si ga ogleduje umetnisko. „Poslopje“, opazi pa na to eden izmed njih, „poslopje je lepo in tem v semenišči mora biti pač ljubo, da stoji ravno nasproti semenišču“. „Ljubo“, odvrne semeniščan, „ljubo, toda stavi nas v senco“.

Razne stvari.

(Najvišje darilo.) Nj. veličanstvo svitli cesar je daroval za tiste prebivalce v Trebiži na Koroškem, katerim je bila povodenj po leti največ škode storila, 1000 gld.

(Častitev.) Učiteljsko društvo za Ptujski okraj je v svojem glavnem zboru dne 3. t. m. jednoglasno sklenilo, brzojavno pozdraviti bivšega nadučitelja v Cirkovicah, zdaj v Mariboru v pokoju živečega g. Janeza Weingerl-a, povodom svojega življenja 80letnice, katero dne 11. t. m. obhaja. Čestitamo! Weingerl je bil ob času svojega službovanja v Cirkovicah vnet član Ptujskega učiteljskega društva in ga tudi prištevamo k ustanovnikom tega društva. — Slava mu!

(Čitalnica v Mariboru) imela bo svoj letošnji občni zbor v nedeljo dne 20. decembra ob 8. uri zvečer s sledečim vspeedom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo pregledovalcev računov za leto 1890. 5. Volitev pregledovalcev računov za leto 1891. 6. Volitev novega odbora. 7. Posamezni predlogi.

(Veselo naznanilo.) Včeraj je bila seja okr. zastopa v Celji. V njej se je sklenilo, da ni treba za okr. potrebe več 25% priklade, ampak še samo 21%. To pomeni pri vsacem goldinarji davka manj 4 krajcarje. G. Stiger, prejšnji načelnik in njegov dotlej nemški okr. zastop naj sodi, kdo bolje gospodari, ali nemškutarji ali pa slov. rodoljubi.

(Mestni zastop) v Mariboru je sklenil prositi dež. zbor v Gradci, naj mu dovoli, da naloži 4 kr. daca na vsako stopinjo in vsak hektoliter žganja. Dac pa velja, se ve, da le za žganje, ki se izpije v mestu.

(Prihodnje leto) je prestopno leto in ima torej mesec februarij 29 dni in pust je letos ravno ta dan. Tako je bilo zadnjokrat leta 1808 in bode še le zopet leta 1960.

(Odbor) slov. čitalnice v Celji je ta le: g. dr. Jož. Srnc, predsednik, dr. L. Filipič, namestnik njegov, dr. K. Treo, tajnik in dr. Jurij Krašovec, blagajnik; v odboru pa so še gg.: dr. Ivan Dečko, vikar Fr. Irgel, B. Kregar, dr. J. Vrečko in prof. Mih. Zavadlal.

(Porotne sodbe.) V Celji se vršé prihodnje leto porotne sodbe v dnevih 18. januarija, 14. marcija, 16. maja, 11. julija, 26. septembra in 21. novembra. Naj bi le ne dobile veliko dela!

(Nepoboljšljivost.) Nek delalec, ki sliši na ime: Franc Gutdeutsch, doma iz Parendske vasi, je sedel že tretjokrat zavoljo tatvine pod ključem na Dunaji, ali brž, ko je prišel sedaj iz ječe, vlomil je v neko kočó pri Dunaji ter je v dveh hišah domače vasi še tisti dan ukradel nekaj oblačila. Mladenič še ima le 21 let, utegne še torej biti umetnik v svoji stroki!

(Osem mesecev) obstoji slov. posojilnica v Gornjem Gradu in je v tem malem času vzprejela in izdala že lepo svoto 120.000 gld.

(Obsodba.) Pri porotni sodbi v Celji je bil Martin Lah, posestnik v Jurovcah v Majšperški župniji, obsojen k smrti na vislicah. Nesrečni mož je ubil dne 25. oktobra svojega tasta, Št. Šalamuna, iz jeze, ker ga je le-ta tožil za 824 gld. Sploh pa so bile žalostne razmere v njegovi domači hiši. Ne zna se, če še dobi najvišje pomiloščenje.

(Otroka) je razgrizel pes pri necem oštirji blizo Würzburga. Petletno otroče ni dalo psu žreti, na to pa se je pes zaletel v otroka in ga je tako razčesal, da je dete k malu umrlo.

(Ljudska šola.) Na Humu pri Ormoži je dvorazredna šola vsled razsajajočih blekov med tamošnjimi šolarji do 20. decembra t. l. zaprta.

(Vinorejsko društvo) za Ormoški okraj imelo je 7. decembra svoj I. občni zbor ter so se pri mnogobrojni udeležitvi ugodno rešile vse točke vsporeda. Natančneje poročilo sledi.

(Judovsko.) Kdor še ne zna, da je dr. Foregger in njegovo glasilo v Celji, „D. W.“, v službi Dunajskih judov, ta si naj prebere zadnjo številko „vahtarice“. Če ga ne prepriča to, potem bode pa raznim judovskim barantačem pri njem lahko delo.

(Hripa) prikazuje se še na novo in pravi se, da je v Gradci že mnogo bolnih. Sama za se influenza ali hripa ni nevarna, ali pridruži se ji rado pljučno vnetje.

(Poroka.) V Atlantu, glavnem mestu države Georgija v Ameriki, je bila one dni ženitev, pri kateri je štel ženin H. Lester 124 in nevesta M. Morseleg 81 let. Spoznala sta se v prisilni delavnici.

(Obesil) se je T. Janžekovič, kmet pri sv. Tomaži nad Veliko nedeljo, 3. decembra med božjo službo. Napisal je bil dva lističa. prvega sosedu, drugega ženi. Govori se, da se mu je zmedlo zaradi slabih razmer v domači hiši.

(Tatvina.) V noči med 26. in 27. novembrom je nepoznani tat vlomil pri Francu Baumanu, krčmarju na Lešnici pri Ormoži, in potegnul 70 fl. denarja, žepno uro z verižico in nekaj mesa.

(Utonil) je uno soboto Anton Plohel v Lešnici nad Ormožem. Siromaka napadala je božjast in ga je bržčas ta vrgla v potok, kakor se je sklepalo, in ker ni bilo človeka, da bi ga rešil o pravem času, zato je reva utonil.

(Za dijaško kuhinjo) v Mariboru so darovali: Veleč. kanonik gospod dr. Ivan Križanič 20 gld., župljani sv. Križa pri Slatini po g. kaplanu J. Cerjaku 12 gld., rodoljubni kmetje v Cvenu na Murskem polji po g. učitelji J. Pušenjaku 5 gld. in več vreč živeža ter župnik č. g. Franc Jug, župnik pri sv. Barbari v Halozah, 20 gld. Bog plati!

(Za družbo duhovnikov) so meseca novembra vplačali čč. gg.: Arzenšek Alojzij 30 gld., Jurkovič 11 gld., (ustn. dopl. — letn. pl. do l. 1892), Stoklas Mat., starj. 4 gld. (letn. pl. do l. 1894), Toman 2 gld. (letn. pl. do l. 1892).

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Ign. Rom, provisor v Dramljah, pride za kaplana v Slov. Bistrico in č. g. R. Raktelj, kaplan v Slov. Bistrici, gre na kaplanijo v Mozirje.

Leterijne številke:

Gradec 5. decembra 1891	51, 81, 58, 80, 68
Dunaj „ „	73, 27, 57, 62, 59

Blagorodni gospod

Ig. Heller, Dunaj

II. Praterstrasse 78.

Arnoče pri sv. Lenartu v Slov. gor., 19. nov. 1891.

Za mi poslano slamoreznico številka 15a po novi obliki Vam izrekam posebno zahvalo, ker je dobro izdelana in ker se lahko goni. Priporočam jo vsakemu; priprava, da se lahko reže v dolžinah 5–6“, je zelo praktična.

M. Šuman, župan in posestnik.

Kuršenci št. 14 pri Mali nedelji via Radgona dne 25. oktobra 1891.

S čistilnico št. 4 sem jako zadovoljen, ker se z njo žito tako izvrstno čisti. Za nizko ceno izrekam Vam najtoplejšo zahvalo ter želim, da bi vsakemu tako dobro vstregli.

Hinko Štuhec.

Kis-Tabor pri Rogatecu, 17. okt. 1891.

Mlin za sadje OMF, katerega ste mi pretekli mesec poslali je po moji zadovoljnosti, ker se ne rabi le za sadje, temveč tudi za grozdje.

Josip Šrimpf.

Sv. Andraž pri Velenji, 25. sept. 1891.

Naznanim Vam, da je Trijer številka II. z ventilacijo prav močno izdelan in sposoben v vsakem obziru.

Županstvo Sv. Andraž,

F. Vašl, župan.

Sv. Peter pri Celji, 24. nov. 1891.

Dve slamoreznici OFS z 130 cm. velikim zamošnjakom, sprejeli smo v najboljšem stanu. Zahvaljujemo se Vam za dobro postrežbo.

Vincenc Uschen in Mih. Rojnik.

Sv. Andraž v Leskoveci, 25. nov. 1891.

S slamoreznico OFS sem povsem zadovoljen. Hvala Vam!

Andr. Vodušek, župnik.

Sv. Martin v Rožni dolini pri Celji, 25. nov. 1891.

Slamoreznica številka 15a z verižico, katero ste poslali Francu Šlausu v Brezovi, je zares non plus ultra-rezalnica in gotovo najboljša v celem okraju.

Jernej Voh, župnik.

Buchenschlag p. Štoré pri Celji, 27. nov. 1891.

Naznanim Vam hvaležno, da sem s slamoreznico št. 15A z verižico popolnoma zadovoljen; stroj je lep, močen, se lahko goni, zato ga vsakemu priporočam.

Franc Gajšek, posestnik.

Zahvala

slavnemu glavnemu zastopu zavarovalnice „Franco-hongroise“ v Gradci.

Ako ravno sem le kratek čas zavarovan pri Vaši zavarovalnici, ste mi vendar škodo na moji hišni opravi po ognji povzročeno v znesku 294 gld. zelo točno izplačevali. Zato izrekam slavni zavarovalnici „Franco-hongroise“ najtoplejšo zahvalo.

Stari trg pri Slov. Gradci, 3. dec. 1891.

Josip in Jozefa Tretjak.

Dva potovalna zastopnika

za stroko požarnega zavarovanja sprejme **vzajemna zavarovalna banka** 1-3

„SLAVIJA“.

Zahteva se znanje slovenskega jezika v govoru in pisavi ter neomadeževana preteklost.

Ponudbe pošiljajo naj se generalnemu zastopniku banke „Slavije“ v Ljubljani.

Išče se cerkovnik za župnijsko cerkev Sv. Miklavža pri Ormožu. Več se izve pri cerkvenem predstojništvu.

2-3

A. Švinger, dekan.

Glasovir, popolnoma dober, se prodaja pod ceno zaradi pomanjkanja prostora. Več pové Jože Rihter, bivši organist pri sv. Venčeslju. 2-3

Potrebno za hišo in pisarno.

tiskarni sv. Cirila
v Mariboru

je ravnokar izšel in se dobi

Slovenski koledar
1892

za steno. po
Cena 20 kr., po
pošti 5 kr. več.

Tiskan v treh barvah.

Oznanilo.

Hiša se prodaja več rudokopov v Zabukovci, obstoječa iz treh sob, klet in kuhinja, nove svinjske štale, sadunosni vrt, in s pol orala njive z izabelo v brajdah nasajeno. Pripravna je za rokodelce, posebno za čevljarje, krojače, pa tudi za mizarje, ker enakih rokodelcev tukaj pomanjkuje. Pogoji vgodni. Več se zve pri lastniku Franju Jugu v Zabukovci, pošta Griže (Greis.) 1-3

Poštni urad

na spodnjem Štajarskem, išče se s hišo kupiti ali v najem vzeti. Naslov se izve pri uredništvu „Slov. Gosp.“ v Mariboru. 2-3

Zelo po ceni!

Papir

pisan na eni in dveh straneh,

Svilnat papir

za umetalne cvetlice v krasnih barvah,

Podobe za jaslice, zlate in srebrne pene, angeljski lasi, šumečo zlato.

Vsakovrstni koledarji za l. 1892 in molitveniki priporoča

A. PLATZER,

poprej **ED. FERLINC,**

zaloga papirja, galanterijskega blaga in šolskih reči v Mariboru ob Dravi gosposke ulice šte. 3. 2-4

gosposke ulice št. 3.

Janez Bregar,

klobučar v Mariboru

gosposke ulice,

priporoča č. g. duhovnikom in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih klobukov in po vsem svetu znane najlepše in trpežnejše Ita-klobuke, razno volneno in tudi fino z usnjem obšito obutje itd.

S spoštovanjem

J. Bregar.

Velika žganjarija R. Wieser-ja v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico. 21